

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 43/2020)

София, 28 октомври 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 22.10.2020 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини и пъпеши	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	4
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 22.10.2020 г.

(към 23.10.2020 г. за маслодаен слънчоглед и царевица за зърно)

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 23.10.2020 г. са прибрани 1,6 млн. тона маслодаен слънчоглед и 2,6 млн. тона царевица за зърно. Количествата са респективно с 4,2% и 15,4% по-малко на годишна база, като по-големият размер реколтирани площи частично компенсират негативния ефект от понижените средни добиви.

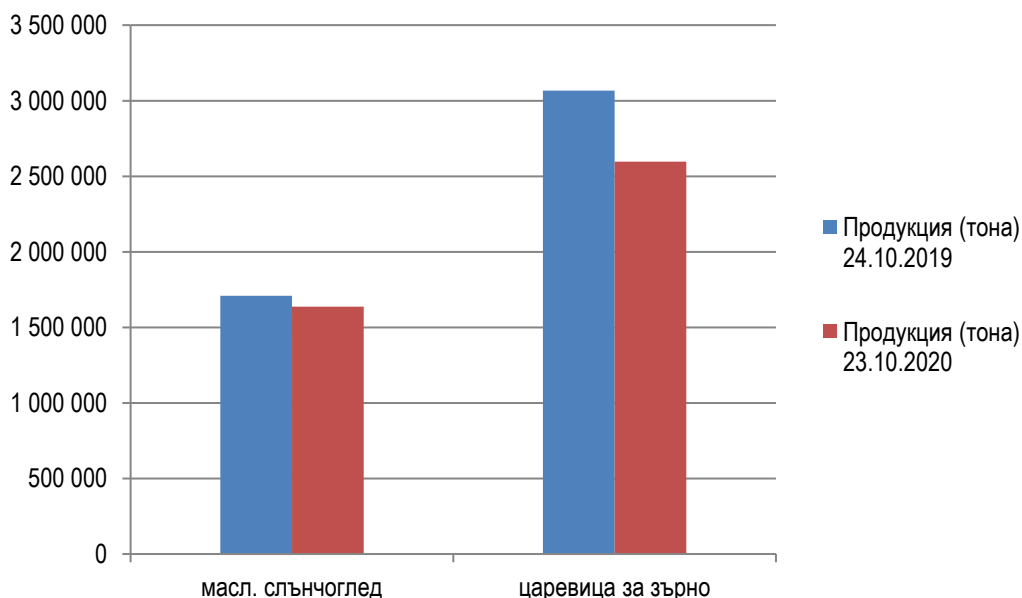
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 23.10.2020 г.

	23.10.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	809 649	806 524	99,6%	1 637 407	203	8,9%	8,6%	-4,2%	-11,7%
царевица за зърно	573 456	532 156	92,8%	2 595 562	488	25,9%	19,0%	-15,4%	-28,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 23.10.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

На този етап производството на тютюн от трите основни типа - „Ориенталски“, „Вирджиния“ и „Бърлей“, е с между 18% и 45,8% под нивото отпреди една година, вследствие на намаление както на площите, така и на средните добиви.

Площи и производство на тютюн към 22.10.2020 г.

	22.10.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 578	3 881	151	-15,4%	-16,6%	-18,0%	-1,3%
Тютюн-Вирджиния	1 259	1 248	1 518	122	-31,4%	-23,5%	-41,4%	-23,3%
Тютюн-Бърлей	280	262	506	193	-21,8%	-26,8%	-45,8%	-26,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини и пъпеши

Последните оперативни данни сочат ръст на продукцията от картофи, дини и пъпеши в границите от 13,4% до 61,2% спрямо година по-рано, поради увеличение както на реколтираните площи, така и на средните добиви. При производството на пипер от открити площи също се отчита повишение на годишна база, но по-слабо – с 1,2%. Прибраното до момента количество домати от открити площи е с 26,2% под миналогодишното.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 22.10.2020 г.

	22.10.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	11 431	9 919	160 116	1 614	11,2%	1,0%	13,4%	12,3%
домати на открито	2 862	2 835	48 622	1 715	-16,9%	-16,9%	-26,2%	-11,2%
пипер на открито	2 590	2 588	43 341	1 675	-3,3%	-2,0%	1,2%	3,3%
дини	4 624	4 364	80 517	1 845	24,9%	18,1%	22,9%	4,1%
пъпеши	2 737	2 712	26 825	989	52,3%	51,4%	61,2%	6,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Данните за засадени площи с картофи и пипер са коригирани от ОДЗ и ОСЗ

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

Към 22 октомври 2020 г. в оранжерии са добити 38 520 тона домати и 43 588 тона краставици.

Прибрани са 10 800 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 15 756 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 22.10.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	454	510**	38 520	7 553
краставици в оранжерии	276	434**	43 588	10 043
краставици на открити площи*	777	763	10 800	1 415
зеле	1 359	655	15 756	2 405

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* включва и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

При по-голям размер реколтирани площи в съчетание с повишени средни добиви, производството на круши и сливи е с близо 34% повече спрямо отчетеното по същото време на 2019 г. Продукцията от ябълки, праскови, малини, винено и десертно грозде е с от 17,5% до 42,1% по-малко на годишна база.

Към момента са добити 5 344 тона орехи, като са реколтирани малко над половината от плододаващите площи.

Площи и производство от трайни насаждения към 22.10.2020 г.

	22.10.2020				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 747	3 833	36 789	960	-3,4%	-10,4%	-17,5%	-7,8%
круши	603	490	2 998	612	25,0%	21,3%	33,9%	10,5%
праскови	3 007	2 904	21 805	751	-27,9%	-29,0%	-28,5%	0,8%
сливи	8 539	8 030	55 267	688	12,1%	11,9%	33,8%	19,4%
орехи	9 012	4 959	5 344	108	*	*	*	*
малини	1 985	1 963	6 036	307	-15,8%	-11,0%	-40,9%	-33,7%
лозя винени	34 512	32 237	169 714	526	-26,0%	-27,7%	-27,7%	0,0%
лозя десертни	2 819	2 815	15 289	543	-37,9%	-36,6%	-42,1%	-8,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

*За орехите не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

Забележка: Данните за плододаващи площи са коригирани от ОДЗ и ОСЗ.

2. Есенна кампания

Към 22 октомври 2020 г. засетите площи с основните есенни култури изостават с между 11% (маслодайна рапица) и 53,6% (ръж) спрямо година по-рано.

Засети площи с есенници към 22.10.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., ха

Култура	24.10.2019	22.10.2020	Изменение
пшеница	770 710	398 956	-48,2%
ечемик	74 249	45 159	-39,2%
маслодайна рапица	106 557	94 795	-11,0%
ръж	2 950	1 369	-53,6%
тритикале	5 639	3 005	-46,7%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общият износ на пшеница през Пристанище Варна¹ от началото на текущия пазарен сезон до 25 октомври 2020 г. (включващ 46,2 хил. тона за последната седмица) е с 56,9% по-малко на годишна база. Макар да остава в застои за поредна седмица, експортът на ечемик през порта е със 77,8% над отчетения по същото време на миналата година. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 25.10.2019	29.06.2020 – 25.10.2020	Изменение на годишна база
пшеница	933 276	402 568	-56,9%
ечемик	36 968	65 728	77,8%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През изминалата седмица през Пристанище Варна не е реализиран износ на царевица и слънчоглед. При липса на преминали количества и през съответната седмица на 2019 г., намалението на експорта на царевица на годишна база се запазва на 7%.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 25.10.2019	31.08.2020 – 25.10.2020	Изменение на годишна база
царевица	194 875	181 205	-7,0%
слънчоглед	0	16 865	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 25 октомври 2020 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на юли 2020 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури – реколта `2020 през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 41/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 41/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 21 октомври 2020 г. средните за страната изкупни цени на пшеница, ечемик, слънчоглед и царевица отбелязват леко повишение на седмична база, в рамките на 1,7% - 2,9%.

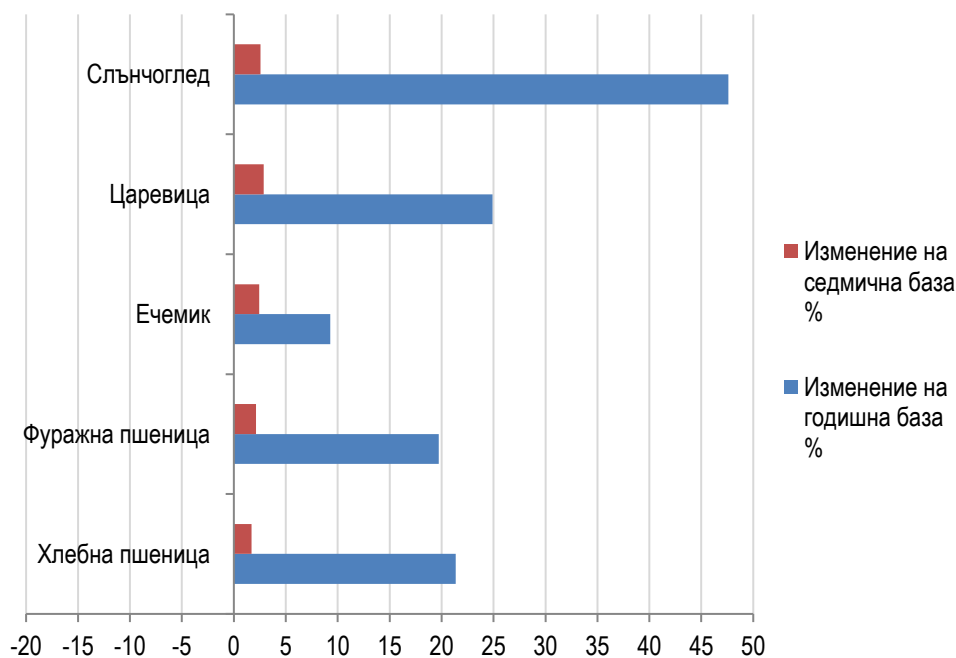
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 21.10.2020 г., лв./тон без ДДС

	23.10.2019	14.10.2020	21.10.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	295	352	358	21,4	1,7
фуражна пшеница	279	327	334	19,7	2,1
ечемик	269	287	294	9,3	2,4
царевица	257	312	321	24,9	2,9
слънчоглед	544	783	803	47,6	2,6
рапица	680	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Поскъпването на основните зърнени и маслодайни култури спрямо година по-рано е в границите от 9,3% при ечемика до 47,6% при слънчогледа.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 21.10.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на краставиците от открити площи и оранжерийно производство на тържищата в страната нарастват съответно с 13% и 22,3%, а тези на ябълките, зеления пипер и оранжерийните домати – с между 0,8% и 4,4%. Същевременно, червеният пипер, полските домати, десертното грозде, зелето и картофите поевтиняват с от 1,4% до 12,1%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.10.2020 г., лв./кг

	25.10.2019	16.10.2020	23.10.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,62	0,66	0,58	-6,5	-12,1
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,03	2,26	2,36	16,3	4,4
домати (открити площи)	1,18	1,27	1,24	5,1	-2,4
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,22	1,48	1,81	48,4	22,3
краставици (открити площи)	*	1,38	1,56	-	13,0

	25.10.2019	16.10.2020	23.10.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пипер (зелен)	1,13	1,17	1,22	8,0	4,3
пипер (червен)	1,50	1,43	1,41	-6,0	-1,4
зеле	0,57	0,66	0,62	8,8	-6,1
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,85	1,23	1,24	45,9	0,8
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,40	1,47	1,40	0,0	-4,8

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Измененията на цените на основните плодове и зеленчуци на годишна база са преобладаващо в посока нагоре. Доматите (от открити площи и оранжерийни), зеленият пипер, зелето, ябълките и оранжерийните краставици се търгуват с между 5% и 48,4% по-скъпо спрямо година по-рано. Цената на едро на десертното грозде е равна на миналогодишната, а тези на червения пипер и картофите – съответно с 6% и 6,5% по-ниски.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.10.2020 г.

